

PAŽYMA
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS DIPLOMATINĖS TARNYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-1012 PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO (TOLIAU – PROJEKTAS, ĮSTATYMO PROJEKTAS) DERINIMO

Institucija, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie iš dalies priimtas, nepriimtas pastabas ir pasiūlymus
Teisingumo ministerija, 2023-08-09, Nr. (1.6 Mr) 2T-931	<p>1. Įstatymo projekto lydraštyje bei aiškinamajame rašte nurodoma, kad Įstatymo projektu siekiama įgyvendinti Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės vykdomos valstybės tarnybos pertvarkos antrąjį etapą, užtikrinti, kad Lietuvos Respublikos diplomatinės tarnybos įstatymo (toliau – DTĮ) nuostatos dėl darbo užmokesčio ir diplomatų tarnybinės veiklos vertinimo atitiktų valstybės tarnybos pertvarkos pirmojo etapo pagrindinius principus. Atkreiptinas dėmesys, kad su 2023 m. gegužės 25 d. priimtu Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymu kartu buvo parengtas bei Lietuvos Respublikos Seimui pateiktas ir Lietuvos Respublikos diplomatinės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1012 5, 7, 10, 43, 69, 71, 72 ir 79 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (Teisės aktų informacinės sistemos Nr. XIVP-2086(3)), tačiau pirmajame etape jis nebuvo priimtas. Atsižvelgiant į tai, siūlome teikimą Lietuvos Respublikos Vyriausybei papildyti informacija dėl Įstatymo projekto tolimesnės svarstymo eigos (planuojama priimti ne kartu su kitais antrojo minėtos pertvarkos etapo projektais? Kokios tai lemiančios priežastys?).</p>	<p>Lietuvos Respublikos diplomatinės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1012 5, 7, 10, 43, 69, 71, 72 ir 79 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (TAIS Nr. XIVP-2086(3)) nuostatos yra inkorporuotos į Projektą.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių reikalų komitetas (2023-05-09 posėdžio protokolas Nr. 113-P-11) padarė ne tik minėto Diplomatinės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2086(3) svarstymo, bet ir Prokuratūros įstatymo Nr. I-599 20, 24, 25, 27, 40, 49 ir 60 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2081(3), Vidaus tarnybos statuto 6, 31(1), 39 ir 81 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2085(3) ir Vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-2083(3) svarstymo pertrauką, kol bus pateikti valstybės tarnybos pertvarkos II etapo projektai.</p> <p>2023-07-05 Vyriausybės kanceliarijos organizuotame Vyriausybės kanceliarijos, Finansų ministerijos, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Vidaus reikalų ministerijos ir Užsienio reikalų ministerijos atstovų susitikime buvo sutarta, kad minėtų Seimui jau pateiktų įstatymų projektų nuostatas ministerijos inkorporuos į savo rengiamus atitinkamus valstybės tarnybos pertvarkos II etapo įstatymų projektus, o Vyriausybės kanceliarija centralizuotai spręs klausimą dėl Seimui jau pateiktų įstatymų projektų, tardamasi su Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių reikalų komitetu.</p>

	<p>2. Lieka neaišku, kodėl DTĮ 31 straipsniu nenumatoma galimybė diplomatui eiti daugiau nei vienas valstybės tarnautojo pareigas, nors VTĮ 6 straipsnyje tokia galimybė numatyta. Atitinkamai tikslintinas DTĮ (neatsižvelgus į pastabą atitinkamai pildytinas aiškinamasis raštas). Taip pat siūlome įvertinti, ar nėra poreikio papildyti DTĮ 31 straipsnio 1 dalį teise diplomatams užsiimti kita veikla ir gauti už ją pajamas (pvz., dirbti savarankiškai, kaip tai apibrėžta Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo 5-7 straipsniuose), kaip nurodyta VTĮ 6 straipsnio 1 dalyje? Be to, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimą, „Konstituciją atitiktų toks valstybės tarnautojų teisės dirbti kitą darbą ir gauti kitą atlyginimą reguliavimas, pagal kurį kiekvienu individualiu atveju galėtų būti sprendžiama, ar leisti valstybės tarnautojui tuo pat metu dirbti ir kitą darbą, privalomai įvertinus, ar tokiu leidimu nebus sudaryta prielaidų kilti viešųjų ir privačių interesų konfliktui valstybės tarnyboje, valstybės tarnybos panaudojimui asmeniniais interesais, užsiėmimui veikla, diskredituojančia valstybės tarnybos autoritetą, trukdymui asmeniui, einančiam pareigas valstybės tarnyboje, tinkamai atlikti patikėtas pareigas, ar valstybės tarnautojas nedirbs tose įmonėse, įstaigose, organizacijose, kurių atžvilgiu jie turi valdingus įgaliojimus arba kontroliuoja, prižiūri jų veiklą, arba priima kokius nors kitus sprendimus dėl tos įmonės, įstaigos ar organizacijos, ar nėra kitų aplinkybių, dėl kurių valstybės tarnautojai negali dirbti kito darbo ir gauti kito atlyginimo.“ Todėl apskritai lieka neaišku, kodėl DTĮ apsiribojama tik viena užimtumo forma – darbu pagal darbo sutartį. Neatsižvelgus į šią pastabą atitinkamu pagrindu būtina papildyti aiškinamąjį raštą.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Projekto nuostatos dėl leidimo diplomatams dirbti kitą darbą patikslintos ir darbo tvarka suderintos su Vidaus reikalų ministerija: nustatoma, kad leidimo reikia ne tik dirbti pagal darbo sutartį, bet ir užsiimti kita veikla, nesusijusia su darbo santykiais, ir gauti už ją pajamas. Projektu nesiūloma atsisakyti leidimu grindžiamos sistemos, įvertinus tai, kad diplomatai dėl savo veiklos specifikos patiria didesnę saugumo ir kitokią riziką. Siekiant šias grėsmes mažinti būtina išlaikyti leidimų sistemą, kuri veikia prevenciškai, užkirsdama kelią galimoms neigiamoms pasekmėms ir žalai valstybei, o ne reaktyviai, kai stengiamasi mažinti jau kilusią reputacinę ir kitą žalą.</p> <p>Siūloma neatsisakyti diplomatui nustatyto draudimo eiti daugiau nei vienas valstybės tarnautojo pareigas, atsižvelgiant į tai, kad diplomatinės tarnyba yra statutinė valstybės tarnyba, ir į tai, kad diplomatai dėl savo veiklos specifikos patiria didesnę saugumo ir kitokią riziką, taip pat į tai, kad diplomatams, kaip statutiniams valstybės tarnautojams, įstatymas nustato tam tikras pareigas, tarp jų – pareigą rotuotis į atstovybes užsienyje. Galiojantis teisinis reguliavimas, pagal kurį diplomatas gali būti perkeltas į karjeros valstybės tarnautojo pareigas kitose institucijose ir įstaigose (pagal Įstatymo projektą, jis taip pat galės būti pasitelktas padėti kitai valstybės ar savivaldybės institucijai ar įstaigai įgyvendinti funkcijas), taip pat pagal kurį buvęs diplomatas gali atkurti diplomato statusą, yra pakankamas tam, kad diplomatų žinios ir kompetencija būtų pritaikomos kitose valstybės ir savivaldybių institucijose ir įstaigose.</p>
--	--	---

	<p>3. Siūlome įvertinti poreikį DTĮ 72 straipsnio 2 dalį papildyti reguliavimu dėl tolimesnės tarnybinio pažeidimo tyrimo eigos, kai diplomatas perkeliamas į valstybės tarnautojo pareigas kitoje valstybės ar savivaldybės institucijoje ar įstaigoje (pvz., kaip numatyta VTĮ 25 straipsnio 2 dalies 1 punkte). Pritarus šiam siūlymui, atitinkamai turėtų būti tikslinama ir 72 straipsnio 7 dalis, kurioje turėtų likti formuluotė „motyvuotų išvadų apie tyrimų rezultatus“ (nes perkėlus į kitą instituciją, užbaigus tyrimą ne tik sprendimas, bet ir motyvuota išvada turėtų būti perduodami tai institucijai). Taip pat įvertintina ir tai, ar DTĮ 72 straipsnis neturėtų būti papildytas ir reguliavimu dėl darbdavio lygmeniu veikiančios profesinės sąjungos atstovo, o jei jos nėra, – darbo tarybos atstovo ar darbuotojų patikėtinio dalyvavimo atliekant tarnybinių nusižengimų tyrimus dalyvavimo (analogiškas reguliavimas numatytas VTĮ 25 straipsnio 10 dalyje). Jeigu būtų nuspręsta, kad nėra poreikio pildyti DTĮ siūlomomis nuostatomis, prašome pateikti dėl to pagrindimą aiškinamajame rašte.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Atsižvelgiant į Diplomatinės tarnybos įstatymo 8 str. nuostatą ir į Tarnybinių nuobaudų skyrimo valstybės tarnautojams tvarkos aprašo, patvirtinto Vyriausybės 2002 m. birželio 25 d. nutarimu Nr. 977, 5 punktą, įstatymo 72 str. papildytas 8 dalimi: nustatyta, kad diplomato, galimai padariusio tarnybinių nusižengimų, prašymu atliekant jo tarnybinio nusižengimo tyrimą dalyvauja darbuotojų atstovavimą įgyvendinančių asmenų atstovas.</p> <p>Įstatymo 72 str. 2 d. papildyti reguliavimu dėl tolesnės tarnybinio pažeidimo tyrimo eigos, kai diplomatas perkeliamas į valstybės tarnautojo pareigas kitoje valstybės ar savivaldybės institucijoje ar įstaigoje, nėra tikslinga. Pagal įstatymo 71 str., už tarnybinių nusižengimų diplomatui gali būti skiriamos specifinės nuobaudos, – diplomatinio rango, kurį suteikė užsienio reikalų ministras, pažeminimas, taip pat diplomato tarnybos sutarties arba terminuotos diplomato tarnybos sutarties nutraukimas. Šias specifines nuobaudas diplomatui, kaip statutiniam valstybės tarnautojui, gali skirti tik užsienio reikalų ministras. Gavus informaciją apie galimą tarnybinio nusižengimo atvejį arba pradėjus tarnybinio nusižengimo tyrimą, diplomatas nebus perkeliamas į karjeros valstybės tarnautojo pareigas kitoje valstybės ar savivaldybės institucijoje ar įstaigoje, o tuo atveju, kai informacija gauta ar tyrimas pradėtas jam einant karjeros valstybės tarnautojo pareigas kitoje valstybės ar savivaldybės institucijoje ar įstaigoje, jis iš šių pareigų bus grąžintas į diplomato pareigas Užsienio reikalų ministerijoje.</p>
	<p>4. Kitos teisės technikos ir redakcinės pastabos dėl Įstatymo projekto rengėjams perduotos darbo tvarka.</p>	<p>Atsižvelgta į daugumą pasiūlymų.</p> <p>Neatsižvelgta tik į pasiūlymus dėl 41 str. 7 d., nes šios nuostatos inkorporuoti kaip 6 d. papunkčio logiškai ir lingvistiškai netikslinga, dėl 96 str. 8 d., siekiant užtikrinti, kad nuostatos taikymas praktikoje būtų aiškus ir vienodas, taip pat</p>

		neatsižvelgta į pasiūlymą XI ir XIII skyrius dėstyti nauja redakcija, nes dauguma šių skyrių nuostatų pakeitimų yra techninio pobūdžio.
Vyriausybės kanceliarija, 2023-08-14, Nr. 2-15160 ir 2023-08-13 el. paštu	1. Atsižvelgdami į Vyriausybės siekį vienodinti valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų tarnybos sąlygas, socialines garantijas ir pan., siūlome įstatymo projektą tikslinti atsižvelgiant į 2023 m. gegužės 25 d. priimto Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1985 (toliau – įstatymas Nr. XIV-1985) nuostatas arba atitinkamai aiškinamajame rašte pagrįsti siūlomų skirtumų poreikį (pavyzdžiui, skiriasi diplomatų tarnybinės veiklos vertinimas, nenumatoma, kad darbo apmokėjimo sistema gali būti nustatyta kolektyvinėje sutartyje, neatsisakoma nuostatų dėl leidimo diplomatai dirbti kitą darbą išdavimo, skiriasi priemonių rūšys ir pan.)	Atsižvelgta iš dalies. Teisinis reguliavimas dėl darbo apmokėjimo sistemos ir tarnybinės veiklos vertinimo patikslintas taip, kad atitiktų naujos redakcijos Valstybės tarnybos įstatymo nuostatas. Projektu nustatomos priemokos (įstatymo 39 str.) yra analogiškos priemonėms, nustatytoms naujos redakcijos Valstybės tarnybos įstatymo 21 str., kartu atsižvelgiant į diplomatinės tarnybos specifiką, į tai, kad LR diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos yra daugiau nei 60-yje užsienio valstybių, taip pat ir tose, kuriose (ar iš kurių) yra vykdoma Rusijos agresija, bei tose, kuriose yra įtempta saugumo situacija, diplomatai patiria didelių saugumo grėsmių ir riziką, siūloma neatsisakyti priemokos už darbą, kai yra nukrypimų nuo normalių darbo sąlygų (įstatymo 39 str. 1 d. 3 p.). Ši priemoka savo turiniu nedubliuoja ir neapima kitų priemonių ir yra viena iš garantijų, kurias valstybė įstatymo lygmeniu nustato diplomatom, kaip statutiniams valstybės tarnautojams. Projekto nuostatos dėl leidimo diplomatom dirbti kitą darbą patikslintos ir darbo tvarka suderintos su Vidaus reikalų ministerija: nustatyta, kad leidimo reikia ne tik dirbti darbą pagal darbo sutartį, bet ir užsiimti kita veikla, nesusijusia su darbo santykiais, ir gauti už ją pajamas. Projektu nesiūloma atsisakyti leidimu grindžiamos sistemos, įvertinus tai, kad diplomatai dėl savo veiklos specifikos patiria didesnę saugumo ir kitokią riziką. Siekiant šias grėsmes mažinti būtina išlaikyti leidimų sistemą, kuri veikia prevenciškai, užkertant kelią galimoms neigiamoms pasekmėms ir žalai valstybei, o ne reaktyviai, kai stengiamasi mažinti jau kilusią reputacinę ir kitą žalą.

<p>Užsienio reikalų ministerijos Darbo taryba, 2023-08-08, Nr. 11</p>	<p>1. Darbo taryba siūlo ne tik buhalterišškai perskaičiuoti, bet tuo pačiu peržiūrėti ir padidinti nuo Diplomatinės tarnybos įstatymo priėmimo 1998 metais nekeistus priedo už diplomatinį rangą koeficientus. Šis padidinimas ne tik paskatintų diplomatus siekti aukštesnio diplomatinio rango bei paskatintų juos vykti į rotacijas darbui užsienyje, bet ir didintų diplomatinės tarnybos konkurencingumą lyginant su visa valstybės tarnyba.</p>	<p>Neatsižvelgta. Atsižvelgiant į Vyriausybės kanceliarijos ir Vidaus reikalų ministerijos pastabas, Projekto nuostatos patikslintos pagal valstybės tarnybos reformos I etapo principą, pagal kurį pareigūnų, statutinių valstybės tarnautojų rangai yra darbo apmokėjimo sistemos dalis. Projekte nustatyta, kad diplomatinis rangas yra vienas iš pareiginės algos koeficiento, viršijančio įstatymo priede nustatytą minimalų pareiginės algos koeficientą, dydžio nustatymo kriterijų, į kurį atsižvelgiant darbo apmokėjimo sistemoje bus nustatyti maksimalūs pareiginės algos koeficientų dydžiai, pareiginės algos koeficientų intervalai konkrečioms pareigybėms. Projekte nustatyta, kad darbo apmokėjimo sistema nustatoma kolektyvinėje sutartyje, o jei kolektyvinės sutarties nėra, darbo apmokėjimo sistemą nustato užsienio reikalų ministras. Prieš užsienio reikalų ministrui nustatant ar keičiant darbo apmokėjimo sistemą, turi būti Darbo kodekso nustatyta tvarka atliktos informavimo ir konsultavimo procedūros.</p>
	<p>2. Įstatymo projekto 33 straipsniu, kuriuo keičiamas Diplomatinės tarnybos įstatymo 91 straipsnis, siūloma atsisakyti nuostatų, kuriomis buvo nustatyta galimybė diplomatams, baigusiems tarnybą, sudaryti terminuotas darbo sutartis dėl mentorystės. Siūlome tokią galimybę palikti ir šio Diplomatinės tarnybos įstatymo 91 straipsnio 3 dalies nuostatas patikslinti nustatant, kad terminuotos darbo sutartys dėl mentorystės sudaromos užsienio reikalų ministro nustatyta tvarka.</p>	<p>Neatsižvelgta. Mentorystės sutarčių atsisakoma atsižvelgiant į Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymą, kuriame atsisakyta mentorystės sutarčių valstybės tarnyboje, ir į tai, kad Diplomatinės tarnybos įstatyme nustatyta galimybė diplomatams, sulaukusiems 65 metų, pratęsti diplomatinės tarnybos laiką, taip sudarant galimybes diplomatinėje tarnyboje pritaikyti diplomatų, sulaukusių 65 metų, patirtį, žinias ir kompetenciją.</p>
	<p>3. Įstatymo projekto 41 straipsnio 4 dalimi nustatyta, kad „<i>Isigaliojus šiam įstatymui, diplomatams iki šio įstatymo įsigaliojimo nustatyta pareiginė alga negali būti sumažinta tol, kol jie eina tas pačias pareigas</i>“. Kadangi diplomato</p>	<p>Neatsižvelgta. Projekto pereinamosiose nuostatose nustatyta garantija, kad diplomatams, kol jie eina tas pačias pareigas, negali būti sumažinta iki įstatymo įsigaliojimo nustatyta pareiginė alga,</p>

	<p>perkėlimas rotacijai taip pat yra perkėlimas į kitas pareigas, būtina užtikrinti, kad dėl tokio perkėlimo diplomato pareiginė alga nebūtų sumažinta.</p>	<p>išskyrus šio įstatymo nurodytus atvejus, yra objektyvi ir teisinga. Rotacijos atveju pareiginės algos koeficientas bus nustatomas vadovaujantis Diplomatinės tarnybos įstatymo 37 str. 3 d., pagal kurią rotacijos atveju diplomatą perkeltiant į diplomato pareigas LR diplomatinėje atstovybėje ar konsulinėje įstaigoje pareiginės algos koeficientas nėra savaime mažinamas, bet jis turi atitikti tai pareigybei, į kurią diplomatas perkeliamas, pareiginės algos koeficientų intervalą.</p>
	<p>4. Įstatymo projekto 41 straipsnio 6 dalimi nustatyta, kad <i>„Įsigaliojus šiam įstatymui, darbuotojams iki šio įstatymo įsigaliojimo nustatyta pareiginė alga negali būti sumažinta iki darbo sutarčių galiojimo pabaigos.“</i>. Atkreipiame dėmesį, kad dalis darbuotojų, dirbančių pagal terminuotas darbo sutartis, diplomatinėse atstovybėse ir konsulinėse įstaigose dirba nuo kelių iki keliolikos metų, ir terminuotos darbo sutartys su jais būna sudaromos iš naujo kas kelerius metus. Per darbo laiką diplomatinėse atstovybėse ar konsulinėse įstaigose šie darbuotojai būna sukaupę didelę darbo patirtį, kontaktus, išlaiko institucinę atmintį ir yra ypatingai vertingi keičiantis iš sostinės rotuojamiems diplomatom. Būtina užtikrinti, kad gerai ir labai gerai vertinamiems darbuotojams, su kuriais sudaromos naujos terminuotos darbo sutartys, pareiginė alga nebūtų sumažinta dėl formalaus pareiginės algos koeficientų pakeitimo.</p>	<p>Neatsižvelgta. Projekto pereinamosiose nuostatose nustatyta garantija, kad Diplomatinės tarnybos įstatymo 17 str. 4 d. nurodytiems darbuotojams, dirbantiems atstovybėse pagal darbo sutartis, sudarytas iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos, iki šio įstatymo įsigaliojimo nustatyta pareiginė alga negali būti sumažinta iki darbo sutarčių galiojimo pabaigos, yra objektyvi ir teisinga. Sudarant naujas darbo sutartis, pareiginės algos koeficientas bus nustatomas vadovaujantis kolektyvinėje sutartyje arba užsienio reikalų ministro nustatyta darbo užmokesčio sistema.</p>